

[Gert Petersen]

der venter forude, og at vi nu kommer endnu hastigere hen mod den. Måske, jeg ved det ikke, men i hvert fald er der fare for, at det snart bliver svellerne, det tog kommer til at køre på. Det signalsystem, togføreren anvender, er det indkomspolitiske. Indgreb mod lønningerne kommer først, og dertil hører også forhindring af, at lønmodtagerne får kompensation for de skete prisstigninger.

Det hele suppleres af en stadig voksende kolossal byrde af afgifter og dertil et lige så kolossalt system af generelle erhvervstilskud, der forgylder kapitalen i bred almindelighed. I perioden 1974-1979 bevilgede staten - stadig væk ifølge LO-formandens beretning til LO-kongressen - ekstra tilskud til erhvervslivet i størrelsesordenen 9,3 mia kr., og derudover hjalp statsmagten arbejdsgiverne til at spare ca. 10 mia kr., som de ellers skyldte lønmodtagerne som dyrtidspenge.

Oven i det hele kommer en snart permanent ophævelse af lønmodtagernes ret til at være medbestemmende over egne løn- og arbejdsvilkår. I 1975 kom det første overenskomstdiktat, i 1976 fastlagde folketinget lønrammen for næste overenskomst, og i 1977 dikterede det så overenskomsten. Det samme gentog sig i 1979. Den megen tale om økonomisk demokrati og medindflydelse må ærlig talt forekomme lønmodtagerne noget forbavsende, når denne tale kommer fra de samme, som med så megen konsekvens har frataget lønmodtagerne deres hidtidige ret til medindflydelse på egne arbejdsvilkår. Det er ikke underligt, hvis de ikke rigtig tror på de kønne ord.

Men det hele er skam sket og sker i den bedste mening. Den bagvedliggende teori er den, at erhvervslivets profitter er kilden til samfundets rigdom, til nye investeringer, eksport, beskæftigelse osv., og at alle kræfter må samles om at sikre erhvervslivet de størst mulige profitter.

Må jeg tilføje, at det ikke er forkert, at ethvert samfund naturligvis lever af produktion, og hvis livet skal op over et vist primitivt niveau, så hjælper det ikke at spise hele produktionen op, der må også være et merprodukt, som kan bruges til andet end forbrug. Men fejlen i ræsonnementet er, at kapitalens profit aldeles ikke har den funktion at tjene samfundets behov. Hvis nogen vil tvinge den ind i sådanne baner, så vil den gøre alt for at unddrage sig denne tvang, og så får

vi en konfrontation, en skærpet klassekamp. Kapitalens profit er alene indstillet på at tjene og forøge kapitalen, og derfor er indkomspolitikken også dømt til at slå fejl som et samfundsökonomisk instrument i den brede befolknings interesse.

Alligevel råder der betydelig enighed mellem socialdemokratiet og de borgerlige partier om indkomspolitikken fortjenester. Men de er ikke helt enige om udformningen, og det er det, der afspejles i den diskussion, der nu udfolder sig mellem nogle af de borgerlige partier og socialdemokratiet. De borgerlige partier vil nemlig helt overlade til erhvervslivet at bestemme over profitternes anvendelse, mens socialdemokratiet drevet af pres fra dele af arbejderklassen, især fagbevægelsen, nu tvinges til at kræve lidt mere styring af anvendelsen af disse profitter. Men samtidig vil man altså fastholde, ja skærpe indkomspolitikken. Jeg tror, det er, fordi man er bange for den konfrontation, som et egentligt brud med kapitalens logik, som jeg var inde på, nødvendigvis fører med sig.

Derfor er det foreliggende oplæg fra regeringen i sin helhed et mystisk kompromis. Det er også derfor - naturligvis - at det bliver kritiseret så stærkt fra indtil flere forskellige sider.

Man vil således ophæve nogle af de erhvervstilskud, som man med sikkerhed ved ikke fremmer beskæftigelse, og man vil erstatte dem med en selektiv styring, men stadig alt for beskeden. Man vil sætte ind mod pengeanbringelser af den type, der hidtil har lokket de af profitterne skabte midler bort fra produktionen. Det kombinerer man med visse forsøg på at skjule uligheden i det hele. En alt for åbenlys ulighed kan fremkalde bitterhed i socialdemokratiets egen basis, og man føler sig tvunget til at foreslå formue- og selskabsskatten skærpet noget.

Hertil kommer en indrømmelse til dem, der håber, at investeringsfaktorer uden for den egentlige privatkapitalistiske sfære engang kan komme til at spille en rolle. Derfor foreslages om overskudsdeling, om Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

Nu beskæmmer håbet jo ingen, men alligevel bør det bemærkes, at overskudsdelingen, som i øvrigt - det være sagt trøstende til de borgerlige partier - foreslås at foregå i forholdet 10 pct. til lønmodtagersiden og 90 pct. til kapitalistsiden, skal opveje, hvad der